

DENÍK

DĚTSKÉ SCÉNY

Fabrika SVITAVY

středa 17.6.2015

číslo **5**

ÚVODNÍK...

Jedna linie mé rodiny pochází ze Strážnice a v předchozí generaci ze Štramberka. Když jsem jako malá zlobila nebo projevovala nesouhlas, bylo mi připomínáno, že to se ozývají geny po „tatarech“, tj. Turcích, které určité mám v krvi, když jsme z té východní Moravy. Strážnice, jak hlásá jméno, byla významná pevnost na hranicích Moravy, ve Štramberku se zase vyrábí věhlasné pečivo, tzv. uši. Prý je to vzpomínka na záchranu města před Tatary, kteří město v roce 1241 oblehli. Tataři naštěstí smetla bouře a všichni se utopili. Zůstal po nich pytel usekaných, dobře zacpaných uší. Ta představa je dost tísňivá, ale pečivo je to znamenité. Kořeněné piškoty stočené do kornoutku. V pekárně na náměstí jsem dnes četla, že nepoužívají ani zbla falešných kvasů či droždí obsažených v napodobeninách. Znamená to, že jinde koupím napodobeniny? A dají se takové napodobeniny jíst? Napodobeninu si představuji jako podkladek. To si pamatuji také z dětství: falešné vejce, které tetiny dávaly do hnízda, aby slepice snášely, vejce z nich padala asi tak dobře, jako snášely slepice Martina McDonalda na skotské Vysočině. S dobrotami se ale musí střídám, abyste neskončili jako Norbert Borovička v testíku tělesné kondice a objem pasu se nestal Noční můrou. Proto my, redaktori Deníku dětské scény, nakupujeme v prodejně zdravé výživy. Je to dům u kostela, s garáží a s popelnicí. Když po půlnoci dokončujeme číslo na další den, jíme indické angrešty amalaki nebo čínskou kustovnici. Na japonské pamlsky nám chybí odvaha. Vyhlížeji v sáčcích obskurně, hotové modré třešně, skoro jako by je zaklel strašlivý horský duch. Osazenstvo redakce se dnes začalo podobat posádce lodi, co se již dlouho plaví, pevnina v nedohlednu. Ztrácíme pojem o čase, první důstojník (opravdový lodní kapitán, starý mořský vlk) spí přes den pod stolem, aby mohl v noci vymýšlet komiksy a sázet to, co jsme my, plavčíci pod vedením naší kapitánky, napsali. Ve vodách kolem se houfují překlapy jako mořské panny. Máme na palubě i pejska (kdybychom mu dovolili, kradl by nám svačiny), ale zatím chybí kočička, koza, kravka a slepice. Zkoušíme pro vás zaznamenat, jak se dělá divadlo. Když by se nám to povedlo, drželi bychom v pěti aspoň kousek štěstí. Zítřka si již začneme balit objevená tajemství do kufří.

Veronika Rodová

ROZHOVOR S...

...EVOU POLZEROVOU, JEDNOU ZE ZAKLADATELSKÝCH OSOBNOSTÍ MODERNÍ DRAMATICKÉ VÝCHOVY

Jaké bylo Tvoje první setkání s dramatickou výchovou?

To se událo tak, že Jarmila Macurová, ředitelka Lidové školy umění v Klimkovicích, mě oslovila (tehdy jsem dělala vedoucí střediskové knihovny), jestli bych nevzala vedení tanečního a dramatického oboru. Řekla jsem jí, že si to rozmyslím, že si o tom musím nejdřív něco přečíst. Paní ředitelka mně dala dvě čísla časopisu Divadelní výchova, který tehdy vydávala Eva Machková v pražském ÚKVC (Ustav pro kulturně výchovnou činnost, obdoba dnešního NIPOS-ARTAMA – pozn. redakce). Já jsem si je přečetla a přečetla jsem některé materiály o taneční výchově – a po prázdninách jsem začala učit. Jestli to dobře počítám, bylo to v roce 1972. Práce s dětmi mě okamžitě začala bavit. A zjistila jsem, že dramatický a taneční obor je dobrá kombinace. Brzo jsem si uvědomila, že podstatou je rozvíjení dětí prostředky divadla. Já jsem zcela přirozeně začínala od pohybu, protože pohyb mi byl nejbližší. Dnes si uvědomuji, že to bylo ideální, protože v divadle jde především o vyjadřování akcí, fyzickým jednáním – to je základ. Měla jsem ale malou zkušenost, zabývala jsem se předtím jen pantomimou a ze škol jsem vystudovala jen střední knihovnickou školu. Teprve potom jsem začala dálkově studovat taneční pedagogiku na HAMU.

Potom přišlo první Kaplické divadelní léto v roce 1974, národní přehlídka dětského divadla, kam byl náš klimkovický soubor vybrán s hrou Josefa Mlejnků Zlatá brána. Tam jsem zažila ohromení. Setkání s Evou Machkovou, Soňou Pavelkovou, Janou Vobrubovou a Karlem Dittlerem bylo pro mě zjevením a stalo se obrovským motorem mé další práce. Druhým velkým motorem byly děti. (V tomhle prvním souboru byla mimochodem taky Hana Dluhošová, dnes Císovská.) Odborný přes a přes děti mě hnaly dopředu. Cítila jsem velkou odpovědnost vůči profesi a vůči dětem. S nimi jsem se za pochodu učila pedagogiku. Bylo to těžké, nejsem direktivní typ, takový přístup se mi přičí. Tehdy jsem navíc byla ke všemu velký cholerik. Ovládnout se, když se někdo projevil nesouhlasně, bylo pro mě hodně náročné. Ale řekla jsem si: Řeš problém až druhý den, ne v tom okamžiku, kdy se objeví.

Které osobnosti Tě ovlivnily nejvíc? Která setkání byla pro Tebe jako pedagoga dramatické výchovy nejdůležitější?

Především to byly osobnosti, s kterými jsem se setkala v Kaplici. A pak samozřejmě další, noví pedagogové – a to jak v tom dobrém, tak v tom špatném. Je dobré, když člověk vidí, jak kdo pracuje, aby si poznamenal zkušenosti druhých přetavoval pro sebe. Není dobře mechanicky přebrat něco, co se mi líbí, a to, co se mi nelíbí, zahodit pod stůl, protože s tím nesouhlasím.

Čím jsi byla nejraději? Co Tě v oboru bavilo nebo uspokojovalo nejvíc?

Dramatická výchova mě uspokojovala jako celek. Líbí se mi, že je to obor, kde mají své místo pohyb, divadlo, výtvarno, hudba, literatura. Tehdy, když jsem začínala, jsem měla hodně načteno. Ale pídila jsem se po další literatuře a pořád jsem to nabalovala na divadelní kontext, hledala jsem další oblasti, které s divadlem souvisejí. A čím jsem byla nejraději? Já jsem šílenec, každý podnět, který jsem dostala, mě vzrušil jako dobrodružství, vždycky jsem byla zvědavá, co se stane. Dodnes si vzpomínám na jeden zážitek: Dva roky po operaci páteře jsem měla vést seminář v Olomouci. Organizátoři se mě ptali, jestli to není problém. Já jsem řekla: Proč by to měl být problém? Došla jsem z nádraží o holích do velkého sálu DDM, kde kolem dokola sedělo devadesát seminaristů. Vstoupila jsem do sálu a oznámila: Jsem po operaci páteře, ne hlavy. A po patnácti minutách se už celý sál hýbal. Nové úkoly, které jsem dostávala, mi vždycky pomáhaly zdolávat zdravotní problémy, které mě potkávaly, pomáhaly mně dostávat na nohy.

Dnes se neohlížím za tím, co bylo: Ted' mám seminář, ted' si ho užívám. Ale samozřejmě si sama pro sebe dělám reflexi toho, co se mně povedlo a kde jsem udělala chyby. Protože se učím každý den.

Jak přistupuješ k seminářům a dílnám? Máš je vždy připravené do posledního detailu?

Připravím si pochopitelně základní osnovu, ale je pro mě důležité vnímat lidi, které mám před sebou, vždycky musím zareagovat na podněty,

kteřé v průběhu práce přicházejí. To mě baví, stimuluje to mou flexibilitu. Ne vždy se to podaří. Ale když ano, je to výborné. Když se něco nepovede, řeknu účastníkům na rovinu: To a to se nepodařilo a my se musíme vrátit zpátky, protože jsme možná vynechali nějaké důležité kroky.

A ještě něco: Mám potřebu, ať už jde o děti, středoškoláky, nebo dospělé, směřovat účastníky k literatuře. Vyučovat jen zážitkem je málo. Je třeba se opírat o literaturu, o studium, aby si účastníci uvědomili, co kterým cvičením řešili a proč. Například studenti prvního ročníku na konzervatoři musejí načíst jednu kapitolu z nějaké odborné knihy a to, co se dozvěděli a co si o tom myslí, pak svými slovy sdělit. A na základě toho pak vymyslet cvičení, které si s ostatními vyzkouší.

A ještě jedna věc: Je důležité vychovávat příkladem. Když vedu lekce, zásadně začínám tak, že účastníky slušně požádám: „Buďte tak hodní a pojdte do prostoru...“ A když akce skončí, nezapomenu jim poděkovat. Není to žádná formalita. To, že jsme k sobě slušní při práci, vede k tomu, že budeme slušní i v životě. Mám pocit, že elementární slušnost mezi lidmi se dnes vytrácí.

Vnímáš někoho z těch, s kterými jsi pracovala, jako svého nástupce v oboru?

Touhle otázkou se zabývám vlastně už dvacet let. Proč si myslíš, že jsem Hanu Cisořskou přiváděla ke všemu možnému, aby měla co nejvíc příležitostí a získala co nejvíc zkušeností? Jsem šťastná, že je Hana odborník na svém místě, že mě přerostla, A další, koho chci jmenovat, je Lenka Jaborská. Teď je na mateřské dovolené, ale doufám, že se vrátí na konzervatoř, protože je taky v obou oborech – v dramatické i taneční výchově – výborná. Mám radost i z toho, jak pěkně pracuje s dětmi Irena Schubertová.

Po delší době jsi na Dětské scéně. Jak se Ti jeví dětské divadlo v roce 2015?

Není na místě porovnávat současnost s minulostí. Každá doba má svůj charakter a ten se promítá do nás, do života. Překvapuje mě ale, že texty, které dnes vedoucí volí, někdy nemají hlubší vrstvy, které by děti mohly obohacovat. Když jsme si v 70. letech zvolili Nezvala (Anička skřítek a Slaměný Hubert – pozn. redakce), věděli jsme dobře proč. Stejně tak jsme věděli, proč jsme v roce 1980 došli právě k Exupérymu Malému princovi. Osobně nevěřím na nahodilost v práci, mám potřebu nespokojovat se s nimi. Ne vždy se to daří, ale snažím se o to.

Co pro tebe znamená dramatická výchova? Co je podle tebe na dramatické výchově nejceněnější?

Pro mě je dramatická výchova život. Je to vlastně život nanečisto. Doslova. A to zkoumání života nanečisto je obrovské dobrodružství. Dramatickou výchovu pokládám za obor, který je nezastupitelný. Je smutné, že je potřeba to i dnes některým lidem pořád vysvětlovat. Ostatně nutnost neustále vysvětlovat smysl dramatické výchovy mě nakonec vyhnala z Pedagogické fakulty, protože mě to už unavovalo a zdržovalo od práce. Zatímco na Janáčkově konzervatoři to není potřeba, tam dramatickou výchovu nikdo nezpochybňuje, důležité jsou tam výsledky.

s Evou Polzerovou rozhovořoval Jaroslav Provazník

...DO SEMINÁŘE A – JAK HLEDAT CESTU K TVARU

Milé čtenářky a milí čtenáři, odvažují se vám nabídnout zápisky účastníka semináře Evy Polzerové. O lektorce jsem dříve jen četla (Jiří Zajíček: Metodika a přístup Evy Polzerové k pohybové průpravě herců, bakalářská práce, DIFA JAMU Brno, 2012) a toužila jsem poznat práci této výjimečné osobnosti přímo na vlastní kůži.

„Poznání těla a práce s tělem je základ pro to, abyste na tělo pak nemuseli myslet,“ říká Eva Polzerová. „Zcitlivovat tělo a vztahy – to je dlouhodobá záležitost, pokud se to má stát automatickým.“

A co na to účastníci při shrnutí práce třetí den?

„Ocenila jsem, že třetí, krizový den jsme pokračovali ve fyzickém nasazení.“

„Je tu bezpečná atmosféra.“

„Ověřila jsem si, že nápady přijdou, když se vytrvá.“

„Bavily mě kruhy i diagonála, můžeme to zkoušet i s malými dětmi.“

„Dělali jsme přehršel technik a docházelo k jejich modifikaci, to jsem ocenila.“

Je těžké pojmenovat něco tak jednoduchého, a přitom komplexního, opravdového a důsledného, jako je Evin přístup k práci s hercem, se studentem, s žákem. Slova jako metodika, přístup, pedagogické zásady v souvislosti s její prací vyznívají ploše a nedostatečně. Odnáším si mnohem víc – především je to postoj k práci, k člověku, k divadlu, potažmo k životu. Ten postoj je naplněn poctivostí, pokorou a optimismem.

Pokusím se zde popsat, co se v semináři dělo v prvních čtyřech dnech.

DEN PRVNÍ

Po představení účastníků se dozvídáme cíle dnešního dne: 1. prostor vnitřní (motilita, tj. hybnost, pohyblivost; vnitřní citlivost) a vnější (mobilita, tj. schopnost pohybu, přemístitelnost), 2. tělo jako nástroj k životu a k jednání, 3. partner v prostoru a v situaci.

Základními prvky práce jsou tělo, prostor a partnerské jednání. „Když jsou zvládnuté, je to dobré,“ říká Eva. Začínáme správným, vzpřímeným sedem na židli (nohy na šířku boků, záda se neopírají, tělu pomáhají ke vzpřímení pomyslné pravé úhly – i mezi bradou a hrudní kostí). Prohlubujeme dýchání, uvědomujeme si vnitřní prostor, vyvěsíme horní polovinu těla a zpátky se narovnáme.

- Pravá a levá vlna – hra v kruhu židli. Hráči jsou jako vlny a dle instrukcí střídají místa, posunují se, někdy se vymění všechny vlny, někdy je o židli méně a hráč uprostřed se snaží posadit. Jde o dynamiku pohybu a postřeh.

- Pohyb v prostoru – židle vykrývají a člení prostor. Pohybujeme se mezi židlemi

nejprve ve veřejné samotě, pak se přidávají kontakty oční i fyzické. Měníme tempo chůze až do běhu.

- Prozkoumávání židli – hledáme, jak k židli zaujmout různý vztah.

- Jeden z účastníků ostatním ukáže, co ho z předešlého cvičení zaujalo (konkrétní postoj k židli), ostatní účastníci zaujmají vztah zase k němu. Po chvíli se ke štronzu přidává slovo, ale za podmínky, že slovo vychází z jednání, je jím iniciováno. Uvědomujeme si, co je vědomý pohyb, který jde zevnitř.

- Fyzické cvičení na židli – např. sed na turka a vyvěšujeme horní polovinu těla, zavěšujeme tělo za nohy za opěradlo židle atd. Zásadou je nepohybovat se švihem, ale tahem, upřednostňovat vedený, kulatý pohyb a néjít za své možnosti.

Kompozice vnějšího a vnitřního prostoru:

- Část hráčů opět zaujímá k židli/na židli nějaký vztah. Jiní hráči sledují ty na židli, vybírají si je a zaujmají k nim postoj (většinou ve štronzu) a přidávají slovo, větu. Štronza se proměňují, objevují se počátky dialogu.

- Práce ve dvojicích: přidáváme vysoký a nízký status, který zaujímá ten na židli, jindy ten bez židle. Jeden začne s konkrétním postojem k židli a slovem, druhý reaguje a přidává se, ale zárodky situací nemáme rozvíjet. Zkoušíme nové a nové situace, nápady. Jde o velmi krátké improvizace ve dvojicích, vždy s jednou židlí. Důležitý je vícesměrný pohyb, stopa dramatickosti v jednání, pauza v napětí (aby divák věděl a měl čas pochopit, co se právě děje, aby mohl zažít napětí v očekávání), vnitřní monolog postav. Když se ale situace v improvizaci „rozkecá“, tělo přestává jednat. Eva prochází mezi hrajícími dvojicemi, vstupuje a vnáší do toho divadelní pohled (gradace, trojí opakování, používat paže plasticky apod.) – a dvojice se snaží situaci opakovat, vylepšit.

DEN DRUHÝ

Cíle: 1. vztah těla a prostoru, 2. reálný a divadelní čas, 3. práce s hudbou.

- Ležíme na zemi, se zavřenými očima prohlubujeme dech. Přidává se poslech hudby, kdy se máme jen pokusit naplnit hudbou každou buňku v těle. Přidává se pohyb těla, které hudbě naslouchá, později se máme dostat pohybem do stoje. Rychlým očním kontaktem si najdeme partnera do dvojice.

- Dvojice sedí na zemi, pohodlně se o sebe opírá zády, má zavřené oči. Nejprve každý sám prohlubuje dech a soustředí se na něj. Pak máme vnímat dech druhého, pokusit se sladit dýchání, později se dvojice

pohybuje s hudbou jako jeden monolit.

- Reflexe probíhá nejprve ve dvojicích. Potom dvojice mohou ostatním zveřejnit, co zažily. Co probíráme? Výhody a nevýhody kontaktu se známým/neznáмым člověkem, meze intimity a uvolnění při takové práci.

- Práce ve dvojicích, pohyb prostorem: bez mluvení máme partnera ve dvojici provést prostorem (už je tam přirozeně fyzický kontakt), bez hudby. Za partnera mám zodpovědnost, nabízím mu četnost prostoru. Není určeno, jak a s jakými limity. Výměna partnerů.

- Práce ve dvojicích s hudbou: jeden ze dvojice vede, druhý se pohybuje jako stín či „druhé já“, nikoli jen kopie. Střídáme vedení, následuje improvizace ve dvojici. Na co vše máme při improvizaci „myslet“? Otevřenost, překvapování se, partnerský kontakt, přirozené zapojení pohybu „zevnitř“, temporytmus, změny tempa, práce s vertikálou a horizontálou. Do improvizace se přidává třetí hráč.

- Stoj v bodu nula – vysvětlení zdravého vzpřímeného postoje, zklidnění.

- Improvizace s hudbou ve dvojici, rychlé střídání partnerů.

- Improvizace ve trojici – jeden hráč vede pohyb, druhí dva jsou jeho stíny, v průběhu se vedení střídá.

- Tvorba pohybové etudy ve skupině, inspirovaná hudbou – po poslechu hudby následuje zkoušení, korigování lektorkou, představení pohybových etud.

- Pohybový brainstorming ve dvojicích s jednou židlí (vrací se cvičení z předchozího dne) – jeden hráč vstupuje do situace se vztahem/postojem a větou, druhý reaguje, pak se vše zruší a zkouší další a další nápad. Je to cvičení na obrazotvornost, tvořivost, během něhož hlídáme také temporytmus, vnitřní napětí, vnitřní monolog, plastičnost pohybu, bohatost výrazného jednání. Eva obchází jednotlivé dvojice, snaží se ukázat, jaký je rozdíl mezi reálnou a divadelní situací.

Začínají se sčítat kvality vyzkoušené v předchozích cvičeních. V budování drobných situací si uvědomujeme náročnost pohybově-herecké práce, nutnost bytostného nasazení při tvorbě situace a význam práce těla. „Větu netlačíme před sebou, ale věta je v součinnosti s jednáním těla.“

A protože nemůžeme zažít všechno („zážitky musíme vyfyturovat studiem literatury“), lektorka doporučuje odborné tituly ke studiu (Michail Čechov, Radovan Lukavský, Jana Berdychová, Libuše Kůrková ad.).

Diskutujeme o tom, jak nabízená cvičení vysvětlit třeba dětem ze základní školy. „Každý

z vás je výrazná osobnost, neexistuje univerzální metodika. Je to o vlastním tvůrčím procesu, vytvořit si svůj osobní cíl a hledat k němu cestu s velkým ohledem na skupinu, kterou máme před sebou.“ Hovoří se také o ambicích vedoucího, o tom, že vždy je za vše zodpovědný on (nikoli děti). To on dělá selekci nápadů. To je podle Evy v pedagogické práci nejtěžší: být schopen přiznat si chybu, přiznat ji před dětmi. Když se něco nepovede, hledat, proč se to nepovedlo. Neustrnout jako pedagog ve smyslu „už vím, jak na to“, být flexibilní vůči skupině a růst s dětmi, nepodečňovat je. Zachovat si úctu ke studentům a být jim příkladem.

DEN TŘETÍ

Cíl: 1. cesta pohybem k divadlu, k jednání, 2. neutrální masky. Proč masky? „Protože zapomináme, že základ jednání je v těle.“

- Stoj v prostoru v bodě nula. Prohloubení dechu, zabalování a rozbalování těla, pohyb s hudbou, se zavřenými očima.

- Pohyb skupiny v prostoru bez hudby: vyvažování prostoru, rovné dráhy, oblé dráhy, jejich střídání dle vlastní chuti (je možné dále obohacovat o vlnovky, osmičky atd.). Pak máme přidávat cílený pohyb a nacházet základ situace (vztahovat se k něčemu konkrétnímu v prostoru). Střídá se veřejná samota a vystoupení z ní, mělo by to být navenek patrné.

- Kruhy – pohyb s hudbou. Nejprve všichni utvoří velký kruh, ten se pak rozdělí na čtveřice, pak na dvojice; menší kruhy se napojí do většího, pak do velkého společného kruhu atp. Pořád držíme tempo a plynulost pohybu, bez zastavování.

- Překonávání živé překážky: práce ve čtveřicích, dva vytvoří překážku ze svých těl a dva se ji snaží (každý jinak) překonat. Jakmile je překonána, budují překážku další. Mobilita a partnerina.

- Čtyři skupiny ve čtyřech rozích místnosti – vyvažování prostoru na diagonále. Skupiny v protilehlých rozích si jakýmkoli způsobem vyměňují místa, ale skupina stále zůstává spolu. Hledají pohybové, temporytmicky, dynamicky různé způsoby setkání a minutí se v prostoru.

- Pohyb dvojice prostorem: napojí se očima, stále udržují oční kontakt a pohybují se prostorem, horizontálně i diagonálně, co nejdál od sebe. Při štronzu rychle najít očima jiného partnera a pokračovat v pohybu. Poté kontrastní variace – dvojice v těsném očním kontaktu v malém prostoru, stále se pohybuje.

- Pohyb prostorem ve veřejné samotě, střídá se malý a velký prostor, důraz je kladen na udržení vnitřního napětí a vnitřní dynamiky při změně tempa pohybu i při změně velikosti prostoru. Cílený pohyb.

- Dvojice se kontaktují hřbety rukou. Pohybují se společně tak, aby zvenčí nebylo znát vedení.

Práce s neutrální maskou:

- Zkoumání masky zrakem, zveřejnění asociací (po kruhu), poté zkoumání hmatem a opět asociování.

- Každý z účastníků má umístit svou masku v prostoru s nějakým důvodem. Tyto instalace masek se pak (jednotlivě) stávají základem pro další práci: trénink obrazotvornosti, skupinového a partnerského cítění, kompozice v prostoru. Lektorka cvičení obměňuje a varíruje, přičemž využijeme postupně všech 16 instalací. Cvičení postupně nabývá na složitosti a náročnosti:

- Každý má k vybrané instalaci masky individuálně zaujmout postoj s konkrétní větou (nápadem, vztahem). Poté autor ozřejmí, s jakým významem masku instaloval. Pak tvoříme skupinové kompozice ve vztahu k masce s textem. Podle instrukcí střídáme kompozice dvojic, trojic i větších skupin ve vztahu k masce (střídá se to i s postojem individua, které větší skupiny doplňuje a obohacuje). Důležité je fázování pohybu pro diváka (nemůže najednou sledovat dvojí jednání).

Shrnutí pondělní práce slovy některých účastníků:

„Dopoledne mě hezky rozhybalo, nevadilo mi, že s maskou jsme pracovali tolikrát.“

„Hrozně mě ta práce nadchla, třeba chůze v kruhu, nadchlo mě i to, že jsme masku vůbec nenasadili na obličej. Bylo to decentní a scítil jsem se s lidmi.“

„Já řeším toto: jak se vyvarovat toho, aby se děti v nápadech nezacyklily?“

Eva odpovídá, že záleží na nás, jak to motivujeme. Je třeba vymezit kontext, vymezit limity pro tvoření (např. jestli budou na tabuli umístěny dvě nebo jedna maska). Opakování cvičení nikdy není stejné – pokaždé máme jiné partnery, jiné zkušenosti, takže vždy i ve známém cvičení můžeme objevovat něco nového.

DEN ČTVRTÝ

Cíl: 1. rozvoj obrazotvornosti, představivosti, fantazie, 2. obrázky jako podnět k jednání.

- Rozdělení účastníků na čtyři skupiny. Každá dostává rozstříhaný obrázek, který

je nutno složit.

- Barvy – prohlédneme si jednotlivé obrázky, sdělujeme, jaké barvy a proč na nás působí, vzápětí co nás na obrázcích zaujalo a proč.

- Skupiny píší ke svým obrázkům krátký text – realizovatelnou povídku.

- Čtyři skupiny se sloučí do dvou, sdělí si své texty, vyberou námět pro následnou práci.

- Skupiny mají příběh pojednat jako sled obrázků beze slov, pojmenují svůj výtvar a předvedou ostatním, kteří mohou klást otázky.

- Ke každému živému obrazu máme přidat text.

- Rozpohybování obrázků, ukázky práce.

Při shrnutí čtvrtého dne semináře se Eva ptá: Vnímáte to jako metodickou cestu k tvaru? Dostává se jí kladných odpovědí. Hovoříme také o tom, jak dramaturgie musí jít ruku v ruce s tvarováním (ale nemůže ho předběhnout). Avtaké o tom, jak je pro vedoucího náročné vést několik skupin při takovéto práci najednou, když některé skupiny jsou již s dílčím úkolem hotové a potřebují se posunout dál, zatímco jiná skupina ještě potřebuje čas na práci. Kolik času nechat? Eva upřednostňuje pěti, maximálně desetiminutové limity na zpracování zadání. Říká, že vedoucí by měl sledovat kvalitu práce u jednotlivých skupin – a reflektovat to, v čem se posunuli (i když úplně „nesplnili zadání“ a nestihli to, co ostatní skupiny).

Ve středu a ve čtvrtek nás čeká ještě další práce v semináři, díky níž mnozí účastníci znovuobjevují své tělo, jeho hranice a možnosti. Zdravé, plastické, harmonické, plné energie a chuti vypovídat o něčem. Text vychází z těla a z jednání těla pohybem v prostoru a v situaci.

Mohla bych psát o dalších zajímavých momentech semináře – třeba o skupině lidí, které potkalo v horách nebezpečí, nebo o rodině, která svou nejmladší dceru zlomila jako stonek malého tulipánu, nebo o vodníkovi, který... Ale něco si musí účastníci nechat pro sebe.

Paní Evo Polzerové, děkuji! Kéž by se mi podařilo jen malinko, jen drobný zlomek toho, co se od Vás učím, přenést do práce a do života.

s úctou a potěšením Eva Davidová

... DÍLNY PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Je slunečné ráno, zrovna otvírám vstupní dveře Muzea a galerie ve Svitavách. Přichází právě včas, neboť v tuto chvíli odchází poslední skupinka dětí do sklářské dílny. Procházíme muzejní chodbou ven do dvora a záhy vstupujeme do dílny, v níž už sedí ostatní děti a čekají, co se bude dít.

Děti dostanou velké šedé nebo hnědé zástěry a usedají ke stolům, na nichž leží destičky na řezání skla, zvláštní mřížky, pájky a diamantové řezáky. Nechybí ani kousky skla.

Vladimír Gracias, sklář, hned zkraje udílí bezpečnostní pokyny a poté lehce seznamuje děti se dvěma způsoby zpracování skla a historií výroby skla. „Dnes na řadu přijde zpracování plochého a tabulového skla. Zkusíme si výrobu vitráže, možná i jednoduchou vitráž na pověšení.“ Kdo neví, co je vitráž, pohlédne na okno, na němž je připevněna mozaika z barevných skel, tvořících anděla. „Vitráž nemá smysl, když se pověsí na tmavou stěnu. Je dobré, když může být prosvětlena.“ To je důvod, proč je andělská vitráž připevněna na okně do prosluněného dvora.

První věc, kterou se malí skláři musejí naučit, je řezání skla. Jeden za druhým přicházejí za velkým sklářem, dostávají skelný střep u dobrou radu: „Berte sklo za plochu, ne za hranu! To pravidlo se vám může hodit, když budete brát doma mamince rozbité sko.“ Poté dostávají diamantový řezák a získávají první zkušenosti s řezáním a tvarováním skla, samozřejmě pod dohledem skláře Graciase.

Nechám děti pracovat a bokem se dozvídám, že v dílně se sklář střídá také s kovářem, řezbářem a kameníkem. Muzeum totiž organizuje jednodenní workshopy řemesel pro děti a dospělé. Dílna funguje prý od loňského roku, a jak se zdá, školami je hojně navštěvována. Dokonce sem přijíždějí lidé z Mýta nebo Ústí nad Orlicí. Jakkpak by ne, když mohou získat živý kontakt s řemesly našich předků.

Dočasně opouštím sklářské učně a mířím do dvora za druhou skupinou dětí. Venku stojí stoly, na nich štětce, barevné laky, akrylové barvy, pastelky, papíry, malířské palety, špachtle a kdovíco ještě. Děti jsou roztroušeny tu u stolu, tam u malířského stojanu a kreslí nebo malují. „Co tvoří?“ ptám se výtvarnice Leony Sehnalové. Dozvídám se, že co kdo chce. Konkrétní námět dětem nabídl, ale ty chtěly tvořit zcela svobodně, a tak si každý nachází téma sám. Paní Sehnalová se dětem věnuje s plnou pozorností. Přijde k jednomu a vzápětí k druhému. Poradí, pomůže, ukáže, inspiruje. Počasí tvorbě pod širým nebem (či ve stínu košatého stromu) nadmíru přeje.

Sleduji, jak paní výtvarnice zasvěcuje chlapce na malém dřevěném pódiu do techniky, při níž se akrylové barvy nanášejí na výkres pomocí špachtle. Chlapec tvoří oblohu, a tak výkres zaplňuje modrá barva. Posléze je do ní přimíchávána barva bílá. Je čas na experimentování s barvami: „Můžeš do toho

kápnout trochu žluté, malíři to tak dělají. Bude to vypadat dobře... Důležité je, aby sis s tím vyhrál.“ Nechávám chlapce nerušeně pracovat a jdu si prohlédnout mandalu složenou z řady výkresů. Dozvídám se, že mandalu tvořila jiná skupina dětí. Každý dostal svou čtvrtku papíru s konturami části mandaly. Jak ji dotvořil, bylo na něm. Zajímavý musel být okamžik, kdy všechny dílky mandaly byly spojeny v jeden celek.

Vracím se z dílny a zjišťuji, že děti si vybírají dva až tři kousky skla („Pozor, nesahejte na ně rukama, ale tužkou!“) a brousí je (jak jinak než v ochranných brýlích). Aby skla mohly propojit, obalují jejich hrany speciálním páskem z nějakého kovu. Později se skla budou spojovat pomocí pájky.

Zatím nahlédnu do kovářny. Mou pozornost zachytí plakát na zdi s nabídkou prací uměleckého kováře Františka Bečkeho z České Třebové. Očima proletím kované plastiky, sochy, chladné zbraně, kované brány, dveřní kování a další, až se zastavím u věty: „Záruku nepožadujte, je delší než váš život.“ Jaká připomínka neodvratného plynutí času.

Vracím se ven. Na plátnech i na zemi se začínají rýsovat kresby a malby. Vidím chobotnici, srdce, psa, kostel, strom... Za paní výtvarnici přibíhá dítko s tím, že už je hotovo. Paní výtvarnice naprosto vážně odvětí: „Nejsi hotová, to si jen myslíš. Teď teprve začíná práce na detailech. Uvidíš...“ Nad touto myšlenkou se musím pozastavit. Něco na tom bude. Teprve teď se může do tvorby dostat hloubka. Jdu si prohlédnout obrázky. Poté „přes rameno“ sleduji práci paní výtvarnice se zlatým sprejem.

Naposledy zavítám mezi amatérské skláře a pak opouštím muzeum. Je dozlatova obarvené dopoledne a já si s sebou odnáším zlatá slova.

zaznamenal Roman Manda

VČERA JSME VIDĚLI...

NOČNÍ MŮRY

ZTUREK JEDE PRO NEVĚSTU!

PO ŠKOLE

ČAU, JSEM...

...SE SOUBOREM U.S.B. ZUŠ NA POPELCE

Jak dlouho už jste spolu jako soubor a kolikátou inscenací jste vytvořili?

My jako soubor fungujeme dva roky s naší lektorkou Kačkou a tohle je zatím naše první představení. Jsou tu různé skupinky, který byly rozházený v jiných souborech, dělaly určité jiné představení, ale s Kačkou v tomhle složení druhým rokem. Teď pracujeme na dalším představení. Na téhle inscenaci jsme začali pracovat už loni, ale to bylo ještě nedodělaný.

Proč jste se rozhodli pro tento námět?

Začali jsme tím, že jsme si vyprávěli různé průšvihy, který se nám staly ve škole i mimo školu, a chtěli jsme z toho něco vytvořit. A potom přišla Kačka ze souboru s filmem, který se jmenoval Breakfast club, to je americký film asi z osmdesátých, a taky se to odehrává po škole. Tak jsme vzali ten námět, přidali jsme svoje průšvihy a v podstatě jsme to celý předělali. Začínalo to jako nějaká improvizace, kde jsme spolu nějak komunikovali a něco z toho vzešlo. Celý to představení je vlastně od nás, s tím, že Kačka lektorka to trochu přetvořila, pomohla nám.

A ten závěr, jak tam hoří, ten je z filmu, nebo odjinud?

Ne, to jsme vymysleli my. Konec byl původně takovej suchej, diváci chtěli něco ostřejšího, nějaký větší průšvih, takže jsme to opepřili tím, že zapálil ředitelnu. Původně učitelce v kabinetu rozházel věci a namaloval na

dveře jakýsi kosočtverec.

A co z toho plyne?

Že Gustav je pako.

Na konci Gustav říká, že už se z toho svého příběhu poučil, ale udělá ještě takovouhle kravinu.

Mně trochu připadá, že když se postavy na konci omlouvají, je to trochu formální. Že je to proto, aby už mohly odejít pryč. Jak to je?

Mělo to být tak, že to říkají sami sobě, jako svoje poučení.

Protože třeba já ve své roli bych asi nahlas nemohla říkat, že budu nosit alkohol do školy v petlahvích, to je kravina.

Je to poučení tý postavy, v tu chvíli to myslí vážně.

S čím by diváci měli odcházet na konci představení, co byste chtěli?

Rozhodně pobavit. Poučit.

Nějaký poučení z toho určitě plyne.

Nepředpokládám, že někdo z vás třeba vyhodil někoho z okna.

Ty průšvihy jsou originální, nestaly se nám, ale jinde, třeba kamarádovi, a všechny jsou reálný.

Kdybyste té inscenaci měli dát nějaký podtitul, jak by zněl?

Seznamování ve škole. Odpykávání trestů třeba. Vlastně ten příběh je o tom, že lidi jsou po škole, nějakým způsobem se spolu seznamují a je z toho nějaký závěr pro každou tu postavu.

Jaký je váš pohled na ty průšvihy, které už třeba hraničí s kriminálními delikty, střelba ve školách například? Jak to vidíte?

O tom jsme se myslím ani nebavili.

To mi přijde šílený.

Myslím, že ty děti to asi nemaj doma úplně

v pořádku, protože jinak by to asi neudělaly

Psychická porucha.

Co vás na té inscenaci nejvíc bavilo a při hraní baví?

Já myslím, že asi nejzábavnější byla ta tvorba a potom to zkoušení.

My když zkoušíme, tak to skoro nikdy nebereme úplně vážně.

Dělali jsme různé zkoušky, třeba že jsme to představení strčili asi do pěti minut – aby to bylo furt srozumitelný.

A potom jsme si třeba proházeli role, kdokoliv s kýmkoliv.

Abysme vnímali i ty ostatní, co tam s náma hrajou, a neodříkávali si tam jenom sebe, pro sebe.

Co byste chtěli dělat dál, v životě?

Já bych chtěl pokračovat v herectví.

Já bych chtěl Mustanga a světovej mír.

Já budu superhrdinkou.

Chcete ještě hrát divadlo?

Jako koníček určitě, ale ne že by nás to živilo.

Kolikrát už jste to hráli?

Asi desetkrát.

Byl někdo z vás nedávno po škole?

Ne, vůbec.

Naposledy v pátý třídě.

Co byste chtěli vzkázat divákům?

Abyste ten konec nebrali tak vážně, myslím, že není úmyslem postrašit diváka. Ale naopak, aby se pobavil. Je tam jistě poučení, ale není to ten hlavní záměr.

Nenechte se překecat lidma, pokud to nevede k něčemu špatnému.

ptala se Eva Davidová

..... SE SOUBOREM DUHOVÍ ŠOUMENI Z PRALESA A ZATÍMDOBROŠ! ZE ZUŠ HORŠOVSKÝ TÝN

Jak se vám hrálo venku?

Už jsme hráli třikrát, teď to bylo nejlepší. Snažili jsme se to zlepšovat. Silnici za zdí jsme nevnímali.

Jak vaše představení vzniklo?

Na letním táboře. Četli jsme tam knížku Chodské pověsti a tahle pověst se nám líbila. Vymyslely jsme tam písničku a celý tábor si ji pak zpívaly. Holky skandují ústřední popěvek „Turek jede pro nevěstu, má před sebou dlouhou cestu“ a já se přidávám.

Jak si toho Turka představujete?

On měl být krutý, ale jak se zamiloval, tak jsme ho povolily. Láska dělá divy.

Proč jste si za loutky vybraly polena?

Nic jiného jsme neměly. Je to přírodní. Na táboře jsme byli rozdělení na tři skupiny. Ostatní ten příběh ztvárňovali jako lidi, jen my šly přes loutky. Začaly jsme s poleny pracovat, oblékly je. Zkrátily jsme příběh, vymýšlely jsme zvukový doprovod. Ten si celý udělala Viki sama. Turek jede pro nevěstu!!

Mělo nějaký význam, že polínka, která představují vesničany vyhlížející Turky, držíte nahoře i dole a Frantu oběma rukama?

Oni si stíní oči, když se dívají, jestli Turci nejedou.

Co se vám na příběhu líbí?

Jak na něj Káča vyzraje.

Že je to veselé, jak ho obelstí.

Kdo je ve vašem příběhu hlavní hrdina?

Káča.

No a co Turek? Je to chudák malinkej, já ho hraju. Přece odjel smutnej, s myšlenkou na to, že Káča umřela.

Před tím si ale myslel, že může všechno dobýt.

No, je to poučné.

Jak dlouho spolu hrajete?

Jsme dva soubory a na táboře jsme se spojily. Tohle bylo naše první společné představení. Jinak jsme předtím každá hrála ve dvou až čtyřech inscenacích.

Budete pokračovat?

Mně by se to líbilo. S holkama je sranda. My jsme se sešly.

za rozhovor děkuje Veronika Rodová

NA SLOVÍČKO...

...SE SOUBOREM ROZCUCHANÍ VRABČÁCI ZE ZUŠ TŘEBECHOVICE POD OREBEM

Jak se vám dnes hrálo?

Dobře i špatně. Teď, podruhé se nám hrálo hůř, protože se nám to trochu rozhodilo.

Ne, teďka jsme to hráli líp, ale byly tam světelný chyby.

Nemůžete mi to vyčítat, je to dneska poprvé (brání se jejich vrstevník osvětlovač Tomáš, pozn. redakce).

Co je vaše největší noční můra?

Když při děkovačce netleskají.

Pan učitel Dušek.

Pro nás je nejhorší ta můra, kterou jsme každý hráli.

Jak jste tvořili inscenaci?

Měli jsme přespávací soustředění. Paní učitelka přinesla velký papír, tam jsme psali naše můry a podtrhávali je a ty, které měly nejvíc čarek, jsme vybrali. Do představení se nedostala například můra z doktorů. Příběh pak dala dohromady paní učitelka. U tělocviku jsme se učili přemety, ale to jsme pak vyškrtli. Ostatní můry končí špatně, chtěli jsme to sjednotit, tak jsme ji vyměnili.

Hrajete můry, které jste vymysleli?

Já ano.

Já ne.

Jak kdo. Hrát cizí můry je dobrý. Zase nemám takovej strach, když hrají můru někoho jiného.

Jak jste hledali scénické prostředky, se kterými hrajete?

Aničku jsme třeba obkreslili a potom

vystříhali. Je to Anička Papírová.

Plachtu jsme měli od začátku. Mysleli jsme to jako sen. Postupně jsme hledali, jak s ní nakládat.

Proč jste si zvolili igelit? Měla jsem strach, že se pod ním udusíte.

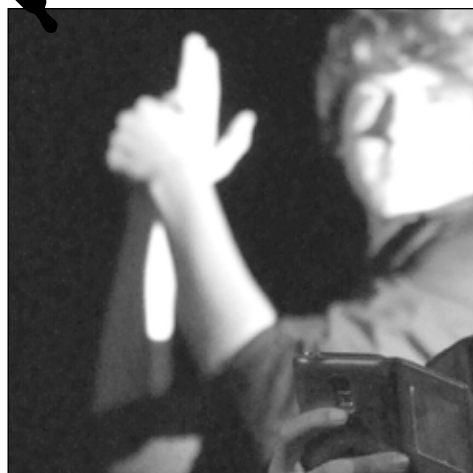
Igelit navrhla paní učitelka. Nevěděli jsme, že to může být tak náročné. Jednou jsme se málem udusili. Dnes například před prvním představením, když jsme asi čtvrt hodiny čekali. Na diváky. To bylo nepříjemné.

Vaše představení jsem dnes viděla dvakrát a některé můry pro mě byly těžké, vlastně nesnesitelné. Třeba osamělost a další. Myslela jsem, že budu muset odejít. Zamýšleli jste, že vaše představení bude tak silné?

Ne. Někdy se stane, že to děti, diváci, pro které hrajeme, nepochopí. Jednou se i smáli. Ale jeden kluk se taky rozbrečel. Nečekali jsme, že to bude takto silné.

za rozhovor děkuje Veronika Rodová

SE SOUBOREM MROŽ V KRABICI ZE SOUKROMÉ ZUŠ TRNKA V PLZNI

Ve kterém představení se vám hrálo lépe, v dopoledním, nebo odpoledním?

V tom odpoledním. Rozhodně. Poučili jsme se z chyb. A taky už nebyla taková tréma a chtěli jsme si to pořádně užít.

Viděl jsem vás dopoledne i odpoledne, pro mě to byla dvě úplně jiná představení.

Z toho prvního představení jsme neměli dobrý pocit. My jsme to tam zkazili. Tak, jak jste viděl to druhé, tak by to mělo vypadat správně. Neměli jsme tam mít žádné výpadky textu, přeroky.

V programu jsem se dočetl, že jste vycházeli z textu Juraje Šebesty Když se pes směje. Je to tak?

Jo, a ještě z jedné knížky. Venussh (Perný týden).

A ty dvě knížky jste dali dohromady?

Holčiči je Venussh (Perný týden) a klučiči je ta druhá.

No, chtěli jsme to jako jeden příběh z pohledu dvou lidí – Tomáše a Lucky.

Co vás na knížkách zaujalo, že jste se podle nich rozhodli udělat divadlo?

Minulý rok jsme dělali strašně dlouhý představení, vůbec se nám to nelíbilo, tak jsme si chtěli zvolit nějakou dnešní tematiku, co prožívají teenageři v tomhle věku. A Michal (vedoucí, pozn. red.) přinesl několik textů, a nás zaujaly natolik, že jsme je dali dohromady, až z toho vznikl celej příběh.

Jak probíhala práce na inscenaci?

Museli jsme to hodně upravovat, protože to bylo dlouhý. Michal zadal nějaký text, my jsme si ho přečetli a měli jsme ho zahrát ve skupinkách, zdramatizovat. Zkoušeli jsme si různé role a jak by to mělo vypadat. Udělali jsme si jeden výstup a pak další a dali jsme je dohromady. Taky jsme pracovali s tím, že by to mohlo být jako počítačová hra.

Co jste inscenaci chtěli sdělit divákovi?

Že to není lehký být teenagerem.

Chtěli jsme tím sdělit to, že hodně se říká to, že teenageři jsou nějaký, že mají nějaký život, nějaký problémy, a my jsme chtěli říct, že i dospělí mají úplně stejný problémy a že zažívají úplně podobný příběhy jako teenageři. Ale nedávají to na sobě tolik znát.

Celý život je jedna velká počítačová hra. V té hře máte své nepřátele. Chcete-li se

dostat do druhého „levlu“, musíte se probít přes problémy.

Co je to BFF?

Je to „best friend forever“. Výraz těch pubertáčků. A potom je tam scéna, že jsou nejlepší kamarádka navždy, a do pěti minut začne jedna nadávat, že ta druhá je slizká mrcha.

Proč jste do inscenace zařadili úryvek ze Shakespearovy hry Romeo a Julie?

Protože Merkucio hraje v tom divadle.

Chtěli jsme udělat takové ztotožnění a zveličení našeho příběhu s Romeem a Julií.

Je váš postoj k rodičům, škole, spolužákům podobný jako u postav, které jste hráli?

Ano. Musím se přiznat, že když to hrajú, tak myslím na otce, protože ten mě pořád otravuje s uklízením.

Takže repliky a situace hodně vycházejí z vašeho vlastního života?

Abysme to zahráli dobře, vychází to z našeho života a taky je to příjemný téma. Jde to hodně z nás.. Když to prožíváme, tak to se pak hned hraje líp.

Co je pro vás hudba? Podle mě hudba byla pro postavy příběhu světem, do kterého utíkali.

Přesně. Posloucháme hudbu a žijeme s tím. Uklidňujeme se, odreagováváme, povzbuzujeme se. Koukáme na filmy. A nemusíme někdy poslouchat blbě kecy rodičů.

za rozhovor děkuje Roman Manda

...Z INTERNÍ I VEŘEJNÉ DISKUSE LEKTORŮ O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

ROZCUCHANÍ VRABČÁCI, ZUŠ TŘEBECHOVICE POD OREBEM – NOČNÍ MŮRY

Rozcuchaní vrabčáci přivezli příběhy, jejichž autory jsou samy děti ze souboru (režie Jiřina Krtíčková a soubor) a které se zabývají nočními můrami. Hovořili jsme o tom, co všechno si pod nočními můrami můžeme představit. Někdo v tom vidí nejen zlé sny, ale i různé strachy a fobie. Protože když má člověk z něčeho strach, je to pro něj silné, ať je to cokoliv. Hovořilo se i o tom, zda nejde víc o dramaterapii než o inscenaci, protože se zdálo, že jsou to příběhy dětí, které je vyprávějí. Ale řada aspektů nasvědčovala tomu, že to tak není. Někdy je monolog o strachu dítěte prostíhán situacemi a metaforickými obrazy, jindy obrazy následují až po monologu, což svědčí o úmyslné kompozici. Funkční je práce se scénografií, především využití mikrotenové fólie, například když se za ní roztáhne plošná postava v mure o kadeřnici, když je srolována a překrývá oči dívky ve strachu ze tmy nebo když se stane děličí stěnou mezi sestrami, které si v závěrečné mure o rozvodu rodiče rozdělí a odloučí je. Hovořilo se i o tom, že pro někoho celek gradoval, a to i přesto, že jde o koláž, ale pro někoho méně. Objevil se i názor, že by možná prospělo některé věci nedořikávat, aby se zrychlil temporytmus. Jinak většinou cítíme jistou stylizaci v hereckém projevu, ale ta se poněkud vytrácí v závěrečné hádce rodičů, která působí realističtěji. Rozdílné názory se objevily na stylizovaný konec o „největší mure herce, když divák netleská“, s níž má někdo problém, ale naopak většina ji uvítala jako stylizované odlehčení závažného tématu. I přes všechny připomínky byla inscenace Vrabčáků příjemným divadelním zážitkem.

Při veřejné diskusi se hovořilo mimo jiné o podobných problémech jako v diskusi interní. Především o tom, že je to inscenováno tak, že děti mluví za sebe, což evokuje terapii, ale pak nutně chybí katarze, protože se objevuje řada témat, ale nic se nevyřeší. A jestli tak těžká témata jsou vůbec pro děti vhodná. Ale od lektorů jsme se dozvěděli, že jim vedoucí říká, že děti dostaly zadání, aby pracovaly na tématu strachu a obav, a to, co vzniklo, jsou průniky toho, co se opakovalo nejčastěji, takže nikoliv příběhy jednotlivých dětí. A také závěr inscenace se v diskusi setkal s různým přijetím.

DUHOVÍ ŠOUMENÍ Z PRALESA A ZATÍMDOBOŘI, ZUŠ HORŠOVSKÝ TÝN – TUREK JEDE PRO NEVĚSTU!

Soubor zpracoval chodskou pověst z knihy Marie Korandové nazvanou Turkova nevěsta (dramatizace a režie Andrea Pavlíčková a soubor). Představení jsme viděli v zahradě farní stodoly, která jeho vyznění v dobrém podpořila. Na trávníku vidíme dnem nahoru převrácený obdélníkový proutěný koš, na kterém leží polovina velkého dřevěného špaluku, za košem sedí dívky a jedna vedle s xylofonem a dalšími pomocníky pro výrobu zvuků. Představení začíná a na koši se objevují loutky tvořené tenkými špalíčky s náznakem obličeje (což by ani být nemuselo) a příběh začíná. Loutky představující Turky mají na hlavě látkové turbany a dívka Káča zlaté copy. V práci s loutkami-polínky si dívky našly zlehčující prvky (například pohazování při boji), což krásně funguje. Dívky jsou ve věci a vtipná humorná nadsázka není nikde přes míru. Hovořilo se i o tom, že jde o hezký přepis textu do divadelního jazyka, ale pro někoho uběhlo všechno příliš rychle a přál by si ještě důslednější rozehrání některých situací a vztahů. Nejsou bezesbýtku rozkryté motivace toho, jestli Káča Turka chce, nebo nechce, nebo jestli to dělá pro záchranu vesnice. Ale v každém případě jsme viděli velmi kvalitně budovanou inscenaci a hezké představení v šikovně zvoleném prostředí.

Ve veřejné diskusi byla inscenace rovněž velmi oceňovaná, mluvilo se o nadhledu, lehkosti a hezkém vztahu dívek k loutkám a šikovném využití střídavých prostředků. A dozvěděli jsme se, že inscenace vznikala v rámci soustředění, dívky si pověst samy vybraly a zpracovaly a vybraly si i materiál, s nímž pak pracovaly.

U. S. B., ZUŠ NA POPELCE, PRAHA 5 – PO ŠKOLE

Soubor se ve své autorské inscenaci inspiroval americkým filmem Snídaňový klub. Na scéně je třída, do které se postupně scházejí žáci, kteří mají být po škole. V úvodu se příchodem zajímavě charakterizují a postupně vyprávějí (za pomoci někoho druhého), co provedli, že jsou po škole, a v závěru říkají cosi o poučení. Ale klademe si řadu otázek, protože ne ve všem se dostatečně orientujeme. Jedním z problémů je, že to, jak funguje být po škole u nás, je jiné, než jak sledujeme v představení. Především to, že se scházejí lidi z různých tříd, kteří se neznají a že jsou navíc spolu ve třídě zamčení. Přitom tady to zamčení ani zbla nedodrží, protože při vyprávění jednotlivých příběhů často odcházejí mimo jeviště, a přitom je mají vyprávět sobě vzájemně, aby se seznámili a navázali nějaké vztahy. A kdyby k uvěřitelnému navazování vztahů došlo, bylo by asi čitelnější, jaká posloupnost se mezi nimi vytvoří a že za největšího outsidera je považován ten chlapec, který se snaží být výrazným a obdivovaným, ale vůbec se mu to nedaří, a tak dělá jen blbosti, až ho tedy nakonec vyhecují, aby podpálil školu. Ale proč se od něj pak odvracejí, když to splní? A proč si kuřák nepamatuje, že mu půjčil zapalovač? A ještě řadu dalších otázek jsme si kladli. Nejspíš proto, že všichni mladí lidé jsou sice řemeslně dobře vybavení, ale vnitřní svět a vývoj svých postav a vztahů a tím i téma inscenace nám nepřišly.

Také ve veřejné diskusi se hovořilo mimo jiné o stejných problémech, především dramaturgických. Například, že vyvíjejí tlak na nejslabšího z nich, ale konflikt není vystaven. Že se nebudují situace a zda bylo vůbec určeno téma, po kterém by se mělo jít. Dozvěděli jsme se od lektorů, že prý bylo záměrem souboru jít po tématu toho kluka, proč ho ostatní nepřijmou.

MROŽ V KRABICI, SOUKROMÁ ZUŠ TRNKA, PLZEŇ – ČAU, JSEM...

Soubor ve své inscenaci propojil dvě předlohy Juraje Šebesty (dramatizace a režie Michal Ston), a tedy dva příběhy, které se prolínají a ne vždy se v nich dokážeme přesně orientovat. Na jevišti vidíme vodorovnou řadu židlí, na nichž mladí lidé sedí a okolo nich se celou dobu hraje. Dopoledne bylo hercům špatně rozumět (a to je vše postavené hlavně na slově), ale odpoledne se to zlepšilo. A také některé situace odpoledne se nám zdály lépe motivované, ale stejně jsme se ve všem nevyznali, protože nebyly vždy jasné předěly mezi střídajícími se příběhy, k nimž byla v závěru využita ještě situace z Romea a Julie. Hlavní téma pro nás nebylo jasné čitelné, takže jsme uvažovali o různých možnostech. Jde o pohled pubertáků na život a dospělosti? O jejich touhu po lásce? O tom, že když se v úvodu mlátí klacky, perou se jako kluci, a ti dva v závěru už jako dospělí muži, a proto ta situace z Romea a Julie? Trochu jsme se také ztráceli v proměnách u chlapců, kdy jsou za sebe a kdy a koho právě hrají, protože v úvodu je nastoleno, že jsou všichni jednou postavou, ale pak se to začne dost rychle v různých scénách proměňovat a ne vždy se to dá zachytit. Ale ve svém projevu si zachovávají nadhled. A je sympatické, že i při hraní dospělých jsou chlapci i dívky pravdiví a nevytvářejí karikatury. Hezky zafungovala například situace s kantorem se sykvkou. Rozhodně jsme v inscenaci nacházeli zajímavé momenty, ale kromě složitější orientace ve struktuře celku a tématu byl občas trochu problém i s temporytmem představení.

Také ve veřejné diskusi se hovořilo o dramaturgických problémech a o tom, že i když je to herecky slušné, začne to být po určité době zdlouhavé, protože je to lineární pásmo, které nevede k žádnému zřetelnému výsledku. Je to roztěkané a sami si musíme hledat cestu. Také došlo na názor, že divák se lépe orientuje, až když to vidí podruhé.

Alena Exnarová

ZAPSALI JSME...

Z diskuse studentek a studenta středních pedagogických škol, která probíhala stejně jako včera v prostorách farní stodoly. Všele diskusního kruhu jako už tradičně seděla Káťa Rezková. Lektorský sbor tentokrát zastupovali Jaroslav Dejl a Irena Marečková.

NOČNÍ MŮRY

- Krásně propracovali stínohru.
 - Mně se líbilo, že měli jen černé oblečení.
- Vše bez rekvizit, jen bubínky a světla.
- Jelikož mám ráda depresivní věci, tak se mi to líbilo.
 - Fajn bylo využití vlastní hudby.
 - V živém obraze si mezi sebou povídali.
 - Na začátku představení byl strach z kotoulu, na konci strach z rozvodu.
 - Využívali dramatické hry, které používáme na rozcvičky, přímo v představení a bylo to dobré.
 - Igelit na začátku představení: - byl hrůznou šustící peřinou, - noční můrou v kukle, která se klube,
 - mlhou, ze které vystupuje noční můra.

TUREK JEDE PRO NEVĚSTU!

- Zaujalo mě, že to bylo všechno dřevěné, přírodní.
- Dělal si sami zvuky.
- Představení potvrzuje pravidlo, že v jednoduchosti je krása.
- Neuvědomuji si, kdo jsou polena bez čepic.
- Líbila se mi práce s loutkou.
- Byla to milá jednoduchá lidová písnička.

PO ŠKOLE

- Výrazné charaktery osob.
- Řešení problémů pubertáků.
- Vadilo mi, že holka, která ráda jedla a kradla jídlo, byla hubená.
- Líbilo se mi využití dvou druhů hudebního doprovodu.
- Skončilo to otevřeným koncem, ten konec jsem nečekala.
- Ze všech příběhů vyplynulo nějaké poučení.
- Některá poučení, ale nebyla jasná.
- Bylo to americké a těžko by to takhle mohlo být u nás.

ČAU, JSEM...

- Pro mě bylo představení dlouhé.
- Někdy mě mátlý postavy.
- Líbili se mi rodiče, nechali na ně stejné kluky.
- Kluci byli herecky výraznější než holky.
- Nerozuměla jsem hudbě ve sluchátkách.
- Byla tam, protože to je únik do jiného světa.
- Tématem byly problémy teenagerů, každému se to stává a pro každého je to největší problém.
- Chtěli nám ukázat, že rodiče jsou pro nás nakonec vždycky důležití.

zapsala Andrea Pavlíčková

ZAPSALI JSME...**...Z DĚSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU**

A další divadelní diskuse je tu a znovu vše zachyceno on-line. Utváří se menší diskusní skupinky a na balicí papíry se píší asociace rovnou ke všem dnešním představením.

PO ŠKOLE

„Sprostá slova se tam hodí.“ Podle mnohých to dodávalo atmosféru, „nevadilo mi to.“ Lektorka Denisa se ptá: „Nasvícené nohy, co vám to evokovalo?“ „To bylo hrozně dobrý, evokovalo to, co ta postava prožívá.“ „Odhalovalo to, kdo jaký bude.“ „Co ten konec, co postava Gustava?“ ptá se lektorka. „Dopadl špatně.“ „... Pak se mu nelíbilo, že na něj byli našťvaní kamarádi.“ „... Ztratil je...“ „Jestli je vůbec měl.“ „Nebylo to vtipný a o to víc to bylo atmosférický.“ Od souboru se dozvídáme, že reakce publika byly jiné než v krajském kole. Chladnější. Hodně příspěvků se týká hudby, některým se výběr nelíbil.

TUREK JEDE PRO NEVĚSTU!

Začínáme se zabírat venkovním loutkovým představením Turek jede pro nevěstu! Podle sepsaných poznámek se hodně vychvaluje využití loutek. Rozvíří se debata, zda byl výraz loutek vidět. Mnozí diváci tuto „mimiku“ neviděli. Dále se často objevuje na balicím papíře slovo: „Krátký.“ Diváci chtěli, aby představení bylo delší. Dozvídáme se, že to je podle pověsti a „jen tak to vzniklo na táboře“, vysvětluje soubor. Denisa se ptá na hudbu: „Jo, byl tam xylofon!“ Vyjmenovávají se další použité zvuky. Bylo prý dobře slyšet (i přes sekačku). Zaznívá, že představení vzniklo během jediného týdne. Venku to bylo prý „kvůli těm přírodním materiálům“ „... Je to lepší než sedět vevnitř.“ Soubor reaguje, že „byl záměr to hrát venku, ale hráli jsme to i uvnitř. Je to lepší v přírodě.“

NOČNÍ MŮRY

Z napsaného se dozvídáme, že zaujaly rekvizity (igelit, papírová panna). Oceněna je i vlastní hudba. Diváci si myslí, že to nebyly jejich noční můry. Vzápětí se ozývá i opačný názor. Soubor říká, že většina oněch nočních můr je opravdu jejich. Padá dotaz, které můry byly vymyšlené. „Roboti, přemet a kadeřnice...“ Dále se bavíme o tom, že by se to mělo možná zkrátit, „je tam hodně příběhů“. Někdo vnímá atmosféru pozitivně, pro někoho to bylo od scény se spotřebiči „zabitě“. Dozvídáme se, že soubor má nového osvětlovače, asi se všechno nepovedlo. „Nemuselo to být tak brutální s tou vrtačkou.“ „Mně přišlo, že se těch spotřebičů vůbec nebála.“ Celkově se nikdo moc nebál. Padá názor, že se nemuselo o děti házet mincí. Ale u někoho to naopak podpořilo to, že jsou děti rodičům ukradené. Igelit na začátku měl znázorňovat „dobřej sen... a pak z toho vylezly ty můry“.

ČAU, JSEM...

Objevuje se mnoho pozitivních ohlasů. „Děj jsem chápala, ale na konci jsem nepochopila to odhalení toho, že to byl Romeo a Julie.“ Pro někoho to bylo víc příběhů v jednom. O zamilovanosti, problémech s rodiči a kamarádkami. „Některé obrazy byly chaotické a zvláštní.“ „Bylo to spíš pro starší a hodně dětí to, myslím, nepochopilo.“ Soubor vysvětluje, že to pro mladší nebylo. Víc než židle na scéně nebylo potřeba. Otázka, proč se to jmenuje Čau, jsem...? Padají názory: „Začíná to tou větou.“ „Říkají něco ze svého života.“ „Na začátku to tak představili.“ „Skoro všude to tak říkali, vyjadřovali se, kdo jsou.“ Později upřesňují, že to vymyslel jejich lektor Michal. Líbil se učite. „I když se tam nic nedělo, neznamená to, že se tam nic nedělo.“ Soubor zakončuje pro ty, kdo to dopoledne neviděli: „Ráno to bylo úplně příšerný!“

A to je vše, úterní on-line záznam této předposlední dětské diskuse končí.

zapsal Marin Domkář

...CO JSTE NA ZHLÉDNUTÝCH PŘEDSTAVENÍCH NEJVÍCE OCENILI, CO VÁS OSLOVILO, ZAUJALO?

Odpovědi po představení Noční můry
Líbila se mi práce s plachtou a představení mělo hezký hudební podklad.

Richard, 12 let

Mně se líbilo všechno, ale zvlášť práce se světlem a igelitem.

Marcelka, 14 let

Líbilo se mi využití igelitu a nejvíc si z představení vybavuji scénu se strachem ze tmy.

Anička, 14 let

Mně se líbilo, jak měl každý jinou můru.

Anička, 9 let

Jak rozstříhala ta kadeřnice tu holku, to bylo hustý.

Vášek, 14 let

Líbilo se mi, jak hráli s plachtou, nejdrsnější můra byla, jak roztrhly ty holky, ten rozvod.

Richard, 12 let

Odpovědi po představení Turek jede pro nevěstu!

Mně se líbilo to namlouvání.

Sabina, 8 let

Měly hezké loutky, dobrý nápad a celkově se mi líbila scéna.

Štěpán, 12 let

Zaujala mě zvuková kulisa a bylo to moc zábavné.

Jindřich, 11 let

Mně se líbily ty klacky, jak je měly udělaný, vyřezaný i jak s nimi hráli.

Marek a Ondřej, 10 let

Odpovědi po představení Po škole

Bylo to srandovní a hodně se mi vybavují krádeže svačtin.

Barbora, 10 let

Bylo dobrý, jak měl vlastně každý hlavní roli, akorát ta hudba se nehodila.

Michael, 14 let

Bylo to napínavý a nejtípnější mi přišlo vyhození z okna.

Lucie, 10 let

Nejvíc mě zaujal Marek, v tý hře se jmenuje Dan, v představení byla dobrá hudba a dobře jim sedly role.

Julča, 14 let

Já bych jim dal cenu za generační výpověď.

Honza, 20 let

Líbila se mi hudba, scéna, scéna s nasvícením nohou a hodně se mi líbil Gustík, což je v reálu Standa.

Barča, 12 let

Odpovědi po představení Čau, jsem...

Bylo to vtipné, dobře jim do představení zapadl text a hodně vtipný byl tessstík.

Terka, 12 let, a Daniela, 12 let

Zaujalo mě, že hráli o tom, co teď prožívají.

Stanislav, 16 let

Vtipný byli rodiče a učitelé.

Saša, 10 let

Zaujalo mě to, že tam hrály jenom dvě holky, nemělo to spád. A hodně mě zaujal učitel.

Justýna, 14 let

Hezký téma o rodičích a pubertácích a vtipný byly sprostý slova.

Aněžka, 10 let

Byla zajímavá scéna, že tam byly jen židle a hezký bylo téma puberta.

Anička, 10 let

Zaujala mě scéna a taky, že nepotřebovali kostýmy.

Johanka, 7 let

odpovědi sesbírali studenti Gymnázia F. Křížáka v Plzni

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... LEKTORKU PŘEHLEDKY DĚTSKÉHO DIVADLA
A TAJEMNÍKA LEKTORSKÝCH SBORŮ

Dnes vám rádi představujeme čtvrtou lektorku přehlídky dětského divadla Irinu Ulrychovou a také tajemníka lektorského sboru a zároveň organizátora celé přehlídky a zodpovědnou osobu za veškeré dění na přehlídce Jakuba Huláka. Představování pokračuje, jak jinak, než odpověďmi na čtyři otázky, ve kterých není ani zbla záludnosti.

1. Jaký je váš nejsilnější divadelní zážitek z poslední doby?
2. Jaký prostor je vám příjemný?
3. Ve které roli v reálném životě se nejlépe cítíte?
4. Kdybyste měli možnost žít v nějaké historické době a být historickou postavou, která by to byla?

DARINA ULRYCHOVÁ

1. To je těžká otázka. Asi Nářek mravence divadla Vdova po kapitánovi dunajské paroplavební společnosti. Viděla jsme to v kavárně Potrvá v Praze v Dejvicích. A silně to bylo proto, že v tom hráli moji „odchovanci“. Ráda jsem viděla, že pokračují jinou cestou. Byl to spíše osobní zážitek, nebo kulturní zážitek osobního charakteru.

2. Moje postýlka.

3. V roli hledače příběhů. Těší mě čist a vymýšlet si a také dostávat se do jiných příběhů, do příběhů někoho jiného. Být na chvíli mimo vlastní příběh, a zároveň tím, kdo ty příběhy sám tvoří.

4. Určitě by to byla renesance. A asi bych byla nějaký malíř nebo jeho múza.

Jakub Hulák, jako tajemník obou lektorských sborů (pro recitaci i dětské divadlo), měl to privilegium vybrat si otázky, na které chce odpovídat. Vybral si otázky pro lektory recitační části přehlídky.

1. Která kniha v dětství byla tvou nejoblíbenější?
2. Která kniha je tvou nejoblíbenější dnes?
3. Na které místo na světě se rád vracíš?
4. Jakou činnost nejraději děláš a proč?
5. Kdybys měl možnost žít v nějaké historické době a být historickou postavou, kým bys byl?

JAKUB HULÁK

1. To se samozřejmě měnilo v čase. Děti z Bullerbynu, Malý princ, potom ovšem v mém pomyslném žebříčku dlouho vítězil Neználek na Měsíci. Zpětně se za to malinko stydím, protože když jsem později pobral trochu rozumu, zjistil jsem, že je to celkem přímočarý produkt komunistické propagandy, obžaloba kapitalistických poměrů. Budiž mi ale připsáno ke cti, že mé sympatie patřily v té knize vždy právě těm „zlým imperialistům“. Brzy po Neználkovi jsem už ale zcela propadl Hobitovi a Pánu prstenů. Všechny výše zmíněné knihy jsem četl nespočetněkrát.

2. Dnes už je složitější určit tu nej.... Nejspíš to jsou ale Dostojevského Bratři Karamazovi*. Zdá se mi neuvěřitelné, že nějaký smrtelník dokázal něco takového napsat.

3. Domů! K moři! Ale taky třeba i do Svitav...

4. Popíjím s přáteli dobré bílé víno a přitom s nimi vedu zanícené hovory o divadle, o hudbě, o politice, o životě... Důvody snad není třeba vysvětlovat, je to příjemnější než pracovat a duchaplnější, než se stát jen tupým alkoholikem.

5. Na to nedokážu odpovědět. Historickou postavou se stát prostě nepotřebuju. Radši bych se stal postavou budoucí.

ptala se Hana Volkmerová

* Knihu Bratři Karamazovi Fjodora Michajloviče Dostojevského je možné zakoupit na webu www.kosmas.cz za 260 Kč.

VČERA JSME VIDĚLI...

ZAHLÉDLI JSME...

KOUTEK

JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE

Úkolem jazykových archeologů v této rubrice je „oprášit“ vždy jedno konkrétní opomíjené či pozapomenuté slovo, připomenout jeho význam a vrátit mu alespoň na chvíli jeho místo v mluvené řeči. Přijďte se k týmu jazykových archeologů tím, že v daný den začnete konkrétní slovo vědomě zařazovat do své mluvy. A poté se podělte o své zkušenosti a zážitky z používání slova s redakcí Deníku Dětské scény. Stačí, když nám napíšete několik vět, přineste obrázek anebo se za námi stavíte (do 3. podlaží v budově Fabrika) a sdělíte nám své postřehy přímo.

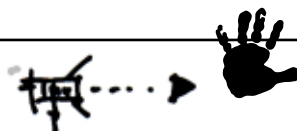
„ANI ZBLA nerozumím tomu, co mi ten člověk říká.“ „Není na tom ANI ZBLA pravdy.“

Určitě je nám jasné, co nám mluví těmito dvěma promluvami chtěli říci, ale možná bychom zaváhali s odpovědí na otázku: „Co znamená ZBLO? Mají zblo a zbla něco společného?“ Slovo zbla používáme (zřídka, ale přece) ve významu nic, pranic. Zbla je druhý pád od slova zblo. Zblo, případně stblo je staročeským slovem, které znamenalo stéblo.

Proč je stéblo synonymem (tedy slovem se stejným nebo podobným významem) pro nic, maličkost, pro něco, co má malou hodnotu či žádnou? Pomožme si úslovím: „Tonoucí se stébly chytá.“ Kdo se topí, tomu je stéblo k ničemu. A takových stébel naši předkové, žijící převážně vesnickým způsobem života, měli kolem sebe určitě přehršle (v dnešním významu).

Novotný, M. *Zákulisí slov podruhé*. Praha: Motto, 2014, s. 214-2015. ISBN 80-7246-256-3.

POD REFLEKTOREM SLOVO...

...ŠAVLE

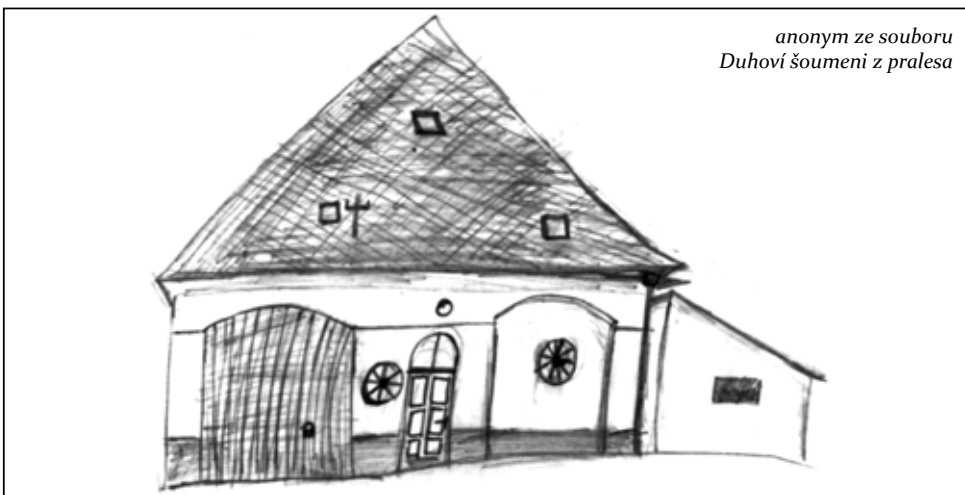
Smyslem této rubriky je představit čtenářům v průběhu letošní Dětské scény několik zajímavých slov z divadelního prostředí. Jelikož se jedná o slova a slovní spojení z divadelní hantýrky, jejich význam může být pro někoho, kdo s divadlem nemá zkušenosti, nesrozumitelný. Osvětlíme jejich význam a uvedeme příklady užívání. Třeba se vám taková slova mohou hodit.

ŠAVLE v nejužívanějším významu znamená hojně užívanou sečnou zbraň s ostřím na jedné straně (ale může být i oboustranná), která se užívala od středověku až po začátek 20. století. Slovo šavle pravděpodobně pochází z maďarského slova szablya, tj. nástroj na sekání. Do Evropy ji snad přivezli Maďaři, kteří, podobně jako Tataři či Turci, útočili na naše země přes Moravu, tedy z východu. V lidových písních se objevuje varianta šablička. Například v písni Bitka o milou se zpívá: „... Tak se o ňu posekali, / až tam jednoho nechali, / synečka milého, / a už teče potok krve od něho. // Kdo nevěří, nech tam běží, / šak tam ešče šabla leží, / šablička krvavá; / umévá ju jeho milá slzama.“

Patrně znáte a možná i někdy užíváte expresivní rčení „hodit šavli“ ve významu pozvracet se. Také se říká „je levej jako šavle“, což pochází ze skutečnosti, že se šavle nosila zavěšená na levém boku, abyste ji mohli pravou rukou tasit.

V divadelním významu se slovem šavle označuje vyjetí jezdce u osvětlovacího pultu. V divadle při zkouškách tedy často padne věta: „Vyjed' mi tu šavli!“ Osvětlovač uchopí jezdce, vyjede jím nahoru a na jevišti se rozsvítí reflektor.

SEŠLO SE...

anonym ze souboru
Duhoví šoumení z pralesa

NALISTOVALI JSME..

...V KNIZE PŘÍBĚH MATEŘIDOUŠKY

Kniha, ve které jsme zalistovali a kterou vám tím chceme představit, je zajímavá a ojedinelá především tím, že mapuje téměř sedmdesátiletý vývoj nejdéle vycházejícího českého časopisu pro děti od jeho prvního čísla v prosinci 1945 až do roku 2013. Autorka Anna Sekeráková podrobně zkoumá proměny Mateřidoušky od poválečných let přes období tvrdého diktátu komunistické propagandy, přes období, kdy kolem sebe shromáždila nejvýznamnější autory a ilustrátory a patřila ke špičce českých časopisů pro děti, až po její strmý kvalitativní pád v posledním desetiletí. Monografie zpracováním historie jednoho časopisu zrcadlí proměny české literatury pro děti od roku 1945 až po současnost. Může být dobrým pomocníkem jak pro učitele, tak také pro odborníky zabývající se vývojem české literatury. Knihu jsme otevřeli na stranách 88-90.

„Vydeme-li z podoby Mateřidoušky přibližované v předchozích kapitolách její se její současný stav bohužel jako úpadek periodika, jehož hlavním zájmem bylo po většinu své historie zprostředkovávat dětskému čtenáři hodnotnou literaturu. Toto úsilí víceméně sledujeme i v obdobích, kdy zesiloval tlak státní ideologie. Můžeme říci, že Mateřidouška v současnosti odráží negativní tendence projevující se v literatuře pro děti a mládež, ale i v literatuře obecně. Kvalitní literaturu již od 90.let ohrožuje komercializace a záplava kýče. V literárním prostoru zaměřeném na tvorbu pro děti je obtížné se orientovat i vinou nezájmu odborné kritiky v tištěných periodikách, ale i v jiných médiích – rozhlasu či televizi.

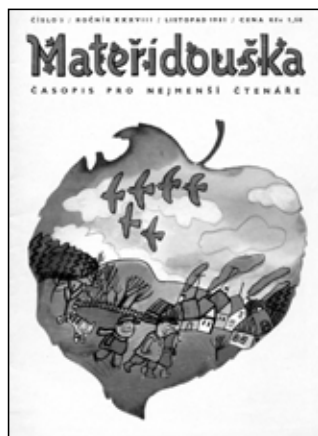
... Tlak Mladé fronty na zvýšení prodejnosti Mateřidoušky a následný odchod M. Propperové z pozice šéfredaktorky (2002) zcela proměnil její tvář. Nově nastupující šéfredaktor J. Smolík velmi rázně přerušil beletristickou tradici Mateřidoušky a směřoval ji k popularizačnímu periodiku s nevýraznými texty a kýčovitými ilustracemi.

... Na tento trend navazuje v roce 2008 nová šéfredaktorka M. Arnoštová. Nedílnou součástí nynější součástí je reklama, které se dokonce podřizují i ostatní příspěvky.

... M. Propperová usilovala o zachování Mateřidoušky jako hodnotného beletristického časopisu, který by zároveň zohledňoval potřeby moderního čtenáře. Poslední číslo v jejím vedení (leden 2002) nabídlo nové, zajímavé rubriky a texty – rubrika ‚Dívej se a vyprávěj‘ s text P. Zátky a ilustracemi G. Filčíka (téma hvězd a astronomie ve spojení s řeckou mytologií), popularizační dvoustrana H. Kholové o životě pod vodní hladinou, kreslený seriál volně adaptující Prince a chudáka Twaina (text a ilustrace R. Fučíková), krátké fejetony H. Doskočilové inspirované obrázky Z. Milera, text na pokračování I. Procházkové ‚Kam zmizela Rebarbora?‘,...

Čím podnětnější bylo lednové číslo, tím citelnější byl propad Mateřidoušky hned v čísle následujícím. Nový šéfredaktor J. Smolík zpřetrhal naráz téměř všechny kontakty s předchozími autory. Zachován zůstal jen text na pokračování I. Procházkové ‚Kam zmizela Rebarbora?‘, popularizační dvoustrana H. Kholové o podmořském světě a kreslená adaptace Twainova Prince a chudáka. Proměna je na první pohled nejpatrnější po výtvarné stránce. Umělecky hodnotné, inspirativní ilustrace různých autorů nahradily poutové, pestrobarevné strany s rádobly vtipnými ilustracemi J. Smolíka. Jeho milé, neoriginální postavičky okupovaly snad každou stranu. Mateřidouška ztrácí přehlednost, je velmi obtížné odlišit od sebe stránky s vlastním textem a reklamu. S jistou nadsázkou by se dalo říci, že se Mateřidouška stala pravidelnou ‚reklamní brožurkou‘ na časopisy a knihy vycházející právě v Mladé frontě.“

Sekeráková, A. *Příběh Mateřidoušky*. Louny: Občanské sdružení Lounští Lounským, 2014. 192 s. ISBN 978-80-904113-4-0.

obálka z roku 1981

obálka z roku 2015

SEŠLO SE...

Milá maminko STOP

Dneska jsme vstávali těžce STOP

Čekala nás totiž představení STOP

Nakonec jsme to zvládli STOP

Publikum bylo super STOP

Jinak by mě totiž zbili STOP

Odpoledne jsme zkoušeli místní zmrzlinu STOP

Dobrá STOP

Večer všichni zírali na neobvyklá představení v Trámu STOP

To se mi moc líbilo STOP

Jen nestihnáme večerníčka STOP

Kája, Zatímdobroš!

BLAHOPŘEJEME...

Eva Polzerová, lektorka semináře A dostane dnes Cenu Ministerstva kultury ČR za obor dětských uměleckých aktivit, a to „za významný podíl na formování moderní dramatické výchovy a za dlouholetou činnost v oboru dětského divadla a pohybové výchovy“. Blahopřejeme!!!

VÍTE ŽE...

V oborech zájmových uměleckých aktivit Cenu Ministerstva kultury ČR řeší § 13 nařízení vlády č. 98/2006 Sb. a uděluje se:

- k ohodnocení dlouhodobého působení v jednotlivých oborech zájmových uměleckých aktivit, popřípadě za vytvoření vynikajícího uměleckého díla v těchto oborech,

- v oborech divadelní a slovesné aktivity, tradiční lidová kultura a folklor, hudební aktivity, audiovizuální a výtvarné aktivity, taneční aktivity a dětské umělecké aktivity,

- fyzické osobě nebo právnické osobě.

Lze ji udělit každoročně u příležitosti celostátních přehlídek nebo festivalů.

V kalendářním roce může být udělena v každém oboru pouze jedna Cena Ministerstva kultury ČR u zájmových uměleckých aktivit. Tvoří ji diplom a peněžní ocenění ve výši 50 000 Kč.

Vybráno z webových stránek Ministerstva kultury ČR www.mkcr.cz

KOMIKS

ŠAVLE

100 SLOV...

...Z DENÍKU AGENTA CHODCE

Agenti chodci je pojmenování pro agenty, kteří po komunistickém puči v roce 1948 přecházeli hranice. Prošli pouze povrchním školením, často se jednalo o nezkušené lidi toužící po dobrodružství. Polovina jich byla zadržena a přes dvacet jich bylo popraveno. Agenti chodci sami si říkali kurýři nebo kopečkáři. (wikiP)

„Na schodech sezení. Na chodbě hemžení. Kdo ví? Kdo ocení? Před prvním zvoněním mnoho se nezmění. A druhé zvonění zneklidní. Tebe a tebe i mne. Točenou kofolu u baru, u stolu. Malinovku spolu a pospolu iné kafe. Rychle pár vět! Prohodit, nešidit, neškodit, neškádlit vějířem vybraných slov. První už dohráli, druzí zas budou tu hrát. Nadvakrát, natřikrát, nakvakrát hrát si a hrát. S námi se poradit, pro nás to osvětlit. Hráť! Jak ryby nad tůň? Rádi by. Alibi ve stráni čekání. Čtyřicet nad mořem verst ostrovy mlčení, ostrovy pavučin spletených, pobřeží náručí pradávnych cest. Opona stoupá!“

ÚKOL...

...PRO VÁS

Milí naši čtenáři, neobávejte se nás v redakci navštěvovat se svými případnými postřehy z dění na Dětské scéně 2015, obrázky, fotografiemi, básničkami, glosami či jen zvolánými. Budeme moc rádi za každý příspěvek, jenž nám přinesete. Nemusíte mít ani zbla obav. Těšíme se na vás!

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2015

STŘEDA 16. ČERVNA

8.30–12.30
8.30–12.00
11.30–13.00
14.00–15.45

semináře A, B, S

dílny pro děti ze souborů

oběd – soubory

5. blok přehlídky

Námořnická pohádka

Rybky, Masarykova ZŠ a MŠ Velká Bystřice

Já se nechtěl stěhovat

Bezejména, 3. B, ZŠ Aloisina Výšina, Liberec

Polednice

PidiLidi, Památník Lidice

16.15–17.00

diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů 5. bloku

16.15–17.45

dětský diskusní klub

17.15–18.30

diskuse o představeních 5. bloku

20.00

čas na ukázky z práce seminářů

Fka

MMG

SZŠ-jidelna

Fka

Fka

Fka

Fka-3. podl.

Fka

Fka, stodola

Fka
MMG
stodola

Fabrika Svitavy

Městské muzeum a galerie ve Svitavách

farní stodola svitavské římskokatolické farnosti

UPOZORŇUJEME NA...

...SETKÁNÍ S JANOU PILÁTOVOU

V rámci přehlídky Mladá scéna (ve dnech 24.–28. června 2015 v Ústí nad Orlicí) nabízíme pedagogům a dospělým zájemcům účast v inspirativním (odpočinkovém) semináři Setkání s Janou Pilátovou.

Během dílny budeme opakovaně sledovat krátký videozáznam divadelně-antropologické akce a učit se navzájem tím, čeho si kdo všimá a jak to chápe. Podle počtu účastníků pak zvolíme způsob, jak zkoušet vlastní fyzické vyjádření, jeho fixaci (tvorba „partitury“) a pak proměny ze sóla do dialogů a do trojic.

Lektorka **Jana Pilátová** je významná osobnost české teatrologie, učitelka, divadelní teoretička, kritička a dramaturgyně, profesorka DAMU v Praze. Absolvovala stáž v Teatru Laboratoriu Jerzyho Grotowského ve Wroclawi a o práci slavného režiséra a teoretika od té doby píše a učí (od r. 1990 na DAMU). Jeho texty přeložila do češtiny. Spolupracuje s Farmou v jeskyni a s Divadlem Continuo.

V případě zájmu kontaktujte Jakuba Huláka: hulak@nipos-mk.cz, tel.: 778 702 490.

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Eva Davidová a Andrea Pavlíčková a Martin Domkář (externí spolupracovníci), Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabрики Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 5 - 17. června 2015 v 00:20. Náklad 140 ks.